18/05/2019

Μάθε να προσεύχεσαι

/ Γνώμες

Ἄν ἡ ἀπελπισία μας πηγάζει ἀπό πολύ βαθιά μέσα μας, ἄν αὐτό πού ζητᾶμε, αὐτό γιά τό ὁποῖο κραυγάζουμε, εἶναι τόσο οὐσιαστικό ὥστε νά καλύπτει ὅλες τίς ἀνάγκες τῆς ζωῆς μας, τότε βρίσκουμε κατάλληλα λόγια νά προσευχηθοῦμε καί μποροῦμε νά φτάσουμε στήν κορυφαία στιγμή τῆς προσευχῆς μας, τή συνάντηση μέ τό Θεό.

Θά ἤθελα νά πῶ κάτι γιά τήν «κραυγή» τῆς προσευχῆς. Φώναζε δυνατά ὁ τυφλός Βαρτίμαιος. Τί λέει ὅμως τό Εὐαγγέλιο γιά τούς ἀνθρώπους γύρω του; Προσπαθοῦσαν, λέει, νά τόν κάνουν νά σιωπήσει. Μποροῦμε νά φανταστοῦμε ὅλους ἐκείνους τούς εὐσεβεῖς ἀνθρώπους μέ τήν καλή ὅραση, τά γερά πόδια, τήν καλή ὑγεία πού περικύκλωναν τό Χριστό καί μιλοῦσαν γιά ὑψηλά θέματα, γιά τή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ πού ἔρχεται, γιά τά μυστήρια τῶν Γραφῶν, νά γυρίζουν πρός τό Βαρτίμαιο καί νά τοῦ λένε: «ἐπί τέλους, δέν μπορεῖς νά ἡσυχάσεις; Τά μάτια σου, τά μάτια σου, καί τί σημασία ἔχουν αὐτά ἐνῶ μιλοῦμε γιά τό Θεό;»

Ὁ Βαρτίμαιος φαινόταν σάν κάτι ξένο πού ξαφνικά ἔμπαινε στή μέση καί, ἀδιαφορῶντας τελείως γιά τά συμβαίνοντα, ζητοῦσε ἀπό τό Θεό κάτι πού ἀπελπιστικά τό εἶχε ἀνάγκη. Καί ὅλα αὐτά τά ἔκανε παρά τό γεγονός ὅτι μέ τίς

φωνές του κατέστρεψε τήν ἁρμονία τῶν ἐθιμοτυπικῶν συζητήσεων γύρω του. Οἱ ἐνοχλημένοι θά μποροῦσαν νά τόν ἀπομακρύνουν καί νά τόν κάνουν νά σιωπήσει. Τό Εὐαγγέλιο ὅμως λέει πώς, ἐνῶ ὅλοι αὐτοί οἱ ἄνθρωποι ἤθελαν νά τόν ἡσυχάσουν, αὐτός ἐπέμενε, γιατί αὐτό πού ζητοῦσε εἶχε πολύ μεγάλη σημασία γιά τόν ἴδιο. Ὅσο περισσότερο προσπαθοῦσαν νά τοῦ κλείσουν τό στόμα, τόσο πιό πολύ ἐκεῖνος φώναζε.

Ἐδῶ βρίσκεται τό μήνυμά μου. Ὑπάρχει στήν Ἑλλάδα ἕνας ἅγιος, ὀνομάζεται Μάξιμος. Ἦταν νέος ὅταν μία μέρα πῆγε στήν Ἐκκλησία καί ἄκουσε τό ἀνάγνωσμα τοῦ Ἀποστόλου πού λέει ὅτι πρέπει νά προσευχόμαστε «ἀδιαλείπτως». Αὐτό ἔκανε τόση ἐντύπωση στό Μάξιμο ὥστε σκέφτηκε πώς δέν θά μποροῦσε νά κάνει τίποτα ἄλλο παρά νά προσπαθήσει νά τηρήσει αὐτή τήν ἐντολή.

Ὅταν βγῆκε ἀπό τό ναό σκέφτηκε νά πάει στό κοντινότερο βουνό καί ἐκεῖ ἥσυχος νά ἀρχίσει νά προσεύχεται ὅπως ἄκουσε στό Εὐαγγέλιο. Σάν Ἕλληνας χωρικός τοῦ τετάρτου αἰώνα, ἤξερε τό «Πάτερ ἡμῶν» καί μερικές ἄλλες προσευχές. Ἔτσι, ὅπως μᾶς λέει ὁ ἴδιος, ἄρχισε νά τίς λέει τή μία ὕστερα ἀπό τήν ἄλλη, καί πάλι ἀπό τήν ἀρχή, ἀσταμάτητα. Αἰσθάνθηκε, πραγματικά, πολύ ὄμορφα. Προσευχόταν, ἦταν συντροφιά μέ τό Θεό, ἦταν χαρούμενος. Τό καθετί τοῦ φαινόταν τόσο τέλειο! Μόνο πού σιγά- σιγά ὁ ἥλιος ἄρχισε νά πέφτει, ἄρχισε νά κάνει κρύο καί νά σκοτεινιάζει.

Ἡ νύχτα εἶχε πέσει γιά τά καλά ὅταν ἄρχισε ν’ ἀκούει γύρω του θορύβους, πολλούς καί παράξενους θορύβους. Ἄκουγε τό σπάσιμο τῶν κλαδιῶν κάτω ἀπό τά πόδια τῶν ζώων, ἔβλεπε τά λαμπερά μάτια τῶν ἄγριων θηρίων, ἄκουγε τίς κραυγές τῶν μικρῶν ζώων πού τά ἔτρωγαν τά μεγαλύτερα. Ἄκουγε ὅλων τῶν εἰδῶν τούς γνωστούς νυχτερινούς θορύβους τοῦ δάσους.

Τότε αἰσθάνθηκε πώς ἦταν μόνος. Πραγματικά μόνος, ἕνα μικρό ἀπροστάτευτο πλάσμα μέσα στόν κόσμο τοῦ κινδύνου, τοῦ θανάτου, τοῦ σπαραγμοῦ. Ἔνιωσε ὅτι δέν εἶχε καμιά ἄλλη βοήθεια ἄν ὁ Θεός δέν τοῦ ἔδινε τή δική Του. Δέν συνέχισε πιά νά λέει τό «Πάτερ ἡμῶν» καί τό «Πιστεύω». Ἔκανε ὅ,τι ἔκανε καί ὁ Βαρτίμαιος. Ἄρχισε νά φωνάζει δυνατά: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱέ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με». Τό φώναζε αὐτό ὅλη τή νύχτα γιατί τά ζωντανά τοῦ δάσους καί τά λαμπερά τους μάτια δέν τοῦ ἔδιναν εὐκαιρία γιά ὕπνο.

Τέλος ξημέρωσε. Σκέφτηκε, λοιπόν, ἀφοῦ ὅλα τά ζῶα ἔχουν φύγει πιά καί πῆγαν νά κοιμηθοῦν «τώρα μπορῶ καί ἐγώ νά προσευχηθῶ». Ἀλλά τότε ἔνιωσε ὅτι πεινοῦσε. Σκέφτηκε ὅτι θά μποροῦσε νά μαζέψει μερικά βατόμουρα, γιά νά φάει. Πλησίασε ἕνα θάμνο, ἀλλά ξαφνικά τοῦ ἦρθε ἡ σκέψη ὅτι ὅλα τά ἀστραφτερά μάτια καί ἄγρια νύχια θά πρέπει νά εἶναι κρυμμένα κάπου ἐκεῖ στούς θάμνους.

Ἔτσι ἄρχισε νά προχωρεῖ πολύ προσεκτικά καί σέ κάθε του βῆμα ἔλεγε: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, σῶσε με, βοήθησέ με, βοήθησέ με, σῶσε με. Ὦ Θεέ μου, βοήθησέ με, προστάτεψέ με». Γιά κάθε βατόμουρο πού μάζεψε, σίγουρα, εἶχε προσευχηθεῖ πολλές φορές.

Πέρασε ὁ καιρός καί ὕστερα ἀπό πολλά χρόνια συνάντησε ἕνα γέροντα καί ἔμπειρο ἀσκητή, ὁ ὁποῖος τόν ρώτησε πῶς εἶχε μάθει νά προσεύχεται ἀδιάλειπτα. Ὁ Μάξιμος εἶπε: «Νομίζω πώς ὁ διάβολος μέ δίδαξε νά προσεύχομαι ἀδιάλειπτα». Ὁ γέροντας ἀπάντησε: «Καταλαβαίνω τί θέλεις νά πεῖς. Ἀλλά θά ἤθελα νά εἶμαι βέβαιος ὅτι σέ καταλαβαίνω σωστά». Ὁ Μάξιμος τότε τοῦ ἐξήγησε πῶς εἶχε σιγά-σιγά συνηθίσει ὅλους τοὺς θορύβους καί τούς κινδύνους τῆς μέρας καί τῆς νύχτας. Ὕστερα ὅμως τοῦ ἦρθαν πειρασμοί σαρκικοί, πειρασμοί τοῦ νοῦ, τῶν αἰσθημάτων καί ἀργότερα πιό ἰσχυρές ἐπιθέσεις τοῦ διαβόλου. Ὕστερα ἀπ’ ὅλα αὐτά δέν ὑπῆρχε στιγμή τῆς μέρας καί τῆς νύχτας πού νά μήν κραυγάζει στό Θεό: «Ἐλέησον, ἐλέησον, βοήθησε, βοήθησε, βοήθησε».

Μιὰ μέρα, ὕστερα ἀπό δεκατέσσερα χρόνια ἀδιάλειπτης προσευχῆς ὁ Κύριος τοῦ ἀποκαλύφτηκε. Ἀπό τή στιγμή ἐκείνη ἡσυχία, εἰρήνη καί γαλήνη τόν πλημμύρισαν. Δέν ὑπῆρχε πιά φόβος – φόβος ἀπό τό σκοτάδι, ἀπό τούς θάμνους, οὔτε ἀπό τό διάβολο- ὁ Κύριος εἶχε ἐπικρατήσει. «Τότε», εἶπε ὁ Μάξιμος, «ἔμαθα ὅτι ἄν δέν ἔλθει ὁ Κύριος, εἶμαι ἀπελπιστικά ἀβοήθητος. Ἔτσι, καί ὅταν ἀκόμα ἤμουνα γαλήνιος, εἰρηνικός καί εὐτυχισμένος, συνέχισα νά προσεύχομαι λέγοντας: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱέ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με, γιατί μόνο στό θεῖο ἔλεος ὑπάρχει ἡ εἰρήνη τῆς καρδιᾶς καί τοῦ νοῦ, ἡ γαλήνη τοῦ σώματος καί ἡ δύναμη τῆς θέλησης».

Ἔτσι δέν μποροῦμε νά ποῦμε πώς ὁ Μάξιμος ἔμαθε νά προσεύχεται παρά τήν ταραχή πού τόν κατεῖχε, ἀλλά ἀκριβῶς ἐξ αἰτίας τῆς ταραχῆς. Γιατί ἡ ταραχή του ἦταν ἕνας πραγματικός κίνδυνος. Ἄν μπορούσαμε νά ἀντιληφθοῦμε ὅτι καί μεῖς βρισκόμαστε σέ πολύ μεγάλη ταράχη, σέ κίνδυνο, ὅτι ὁ διάβολος παραφυλάει προσπαθῶντας νά μᾶς πιάσει καί νά μᾶς καταστρέψει, τότε θά προσευχόμαστε συνέχεια, ἀσταμάτητα.

Anthony Bloom (Metropolitan of Sourozh (1914- 2003)